

**»Mladi za napredek Maribora 2017«
34. srečanje**

BEREŠ BERILO?

Raziskovalno področje: Književnost

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: ANA VIDE
Mentor: DANICA GOTLIH, ANA PEROVIĆ
Šola: OŠ BRATOV POLANČIČEV MARIBOR

Maribor, 2017

**»Mladi za napredek Maribora 2017«
34. srečanje**

BEREŠ BERILO?

Raziskovalno področje: Književnost

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2017

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol anketirancev.....	22
Graf 2: Razred anketirancev.....	23
Graf 3: Kje se nahaja tvoja šola?.....	23
Graf 4: Ocena pri slovenščini v preteklem letu?.....	24
Graf 5: Ali je berilo za slovenščino tvoj pripomoček za učenje?.....	24
Graf 6: Kdaj uporabljaš berilo za slovenščino?.....	25
Graf 7: Kako zanimiva se ti zdijo besedila v njem?.....	25
Graf 8: Kako razumljiva so zate besedila v berilih za slovenščino?.....	26
Graf 9: Naštej najpogostejše vzroke za nerazumevanje besedil od najbolj pogostega (1) do najmanj pogostega (5).....	27
Graf 10: Kako si pomagaš pri razumevanju besedila?.....	27
Graf 11: Kaj te k branju najbolj pritegne?.....	28
Graf 12: Kakšna besedila te glede na dolžino najbolj pritegnejo?.....	29
Graf 13: Ali uporabljaš slovarček manj znanih besed na robu besedila?.....	29
Graf 14: Kako težka se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?.....	30
Graf 15: Kako koristna se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?.....	31
Graf 16: Ali uporabljaš življenjepise avtorjev?.....	31
Graf 17: Kako pogosto berila uporabljaš, da bi si razložil-a nove literarnoteoretične pojme?.....	32
Graf 18: Ali učitelj pri obravnavanju posameznega besedila uporablja vprašanja iz berila?.....	32
Graf 19: Ali si si po branju odlomka v berilu izposodil-a knjigo in jo v celoti prebral-a?.....	33
Graf 20: Kaj pogrešaš v berilih?.....	34
Graf 21: Ali se strinjaš s podanimi trditvami?.....	35
Graf 22: Katere zvrsti besedil najbolj pogrešaš?.....	35

KAZALO TABEL

Tabela 1: Analiza glede na zvrstno zastopanost besedil.....	18
Tabela 2: Analiza glede na avtorja besedila.....	19
Tabela 3: Analiza glede na obseg (po straneh).....	20
Tabela 4: Analiza glede na obdobja nastanka.....	21

VSEBINA

1 UVOD	6
1.1 Predstavitev raziskovalnega problema	6
1.2 Predstavitev namena in ciljev	6
1.3 Predstavitev hipotez	7
1.4 Metodologija	7
1.5 Predvideno novo spoznanje	7
2 KNJIŽEVNI POUK	8
2.1 Cilji pouka književnosti	8
2.2 Obravnava umetnostnega besedila pri pouku	9
3 BRALNE NAVADE UČENCEV	10
3.1 Motivacija za branje	11
3.2 Interes za branje	11
3.3 Odnos do branja	11
4 BERILA	13
4.1 Besedila v berilih in osnovnošolski učni načrt	14
5 ANALIZA IZBRANIH BERIL ZA POUK SLOVENŠČINE	15
5.1 Izbor beril	15
5.2 Primerjalna analiza izbranih beril	18
5.2.1 Analiza glede na zvrstno zastopnost besedil	18
5.2.2 Analiza glede na avtorja besedila	19
5.2.3 Analiza glede na obseg (po straneh)	20
5.3.4 Analiza glede na obdobja nastanka	21
6 PREDSTAVITEV RAZISKAVE	22
6.1 Predstavitev anketnega vprašalnika	22
6.2 Struktura anketiranih	22
6.3 Predstavitev in analiza rezultatov raziskave	24
7 DRUŽBENA ODGOVORNOST	36
8 SKLEP	37
9 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	38
9.1 Literatura	38
9.2 Viri	38
10 PRILOGE	40

POVZETEK

Naloga preučuje in primerja vsebino beril založbe Mladinska knjiga, ki jih uporabljamo na naši šoli v 7., 8. in 9. razredu OŠ: zgradba in obseg; zvrstna zastopanost besedil; iz katerih literarnih obdobj so; kdo so avtorji. S pomočjo anketnega vprašalnika je moč ugotoviti, kaj o berilih menijo sedmo-, osmo- in devetošolci (so zanje uporabna; jih uporabljajo doma ali zgolj pri pouku; so besedila zanimiva; jih grafična podoba pritegne ali ne; uporabljajo slovarčke, življenjepise in literarnoteoretične pojme; ali učitelj pri pouku uporablja vprašanja, ki so v berilu; ali jih besedila spodbudijo, da si, če v berilu berejo zgolj odlomek, sposodijo celotno delo ...). Naloga dokazuje, da berila niso zgolj učni pripomoček za uporabo pri pouku, temveč učencem služijo tudi kot učno gradivo za učenje doma.

1 UVOD

1.1 Predstavitev raziskovalnega problema

Berilo je temeljno učno gradivo pri urah slovenščine v osnovni šoli. Sama ga ne uporabljam le kot obvezno čtivo, temveč ga pogosto berem zgolj iz radovednosti. Menim, da bi berilo moralo spodbujati veselje do branja, ne le predstavljati vira za izpolnitev učnih obveznosti. Zaradi tega sem se odločila, da bi proučila motive učencev 3. vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole za branje berila ter izvedela, kaj menijo o njihovi uporabnosti in vsebini. V raziskovalni nalogi se osredotočam na analizo pridobljenih rezultatov.

1.2 Predstavitev namena in ciljev

Namen raziskovalne naloge je podrobneje predstaviti vsebine beril založbe Mladinska knjiga za 7., 8. in 9. razred osnovne šole, primerjati berila po različnih kriterijih in v empiričnem delu analizirati motive za uporabo berila ter mnenje učencev tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja¹ o tem učnem pripomočku.

Cilji raziskovalne naloge so naslednji:

V teoretičnem delu opisati:

- glavne cilje književnega pouka ter smernice obravnave umetnostnega besedila pri pouku,
- bralne navade učencev ter njihovo motivacijo, interes in odnos do branja,
- obravnavati pojem besedila kot učnega pripomočka ter preučiti priporočila glede besedil v berilih po osnovnošolskem učnem načrtu za slovenščino,
- in primerjalno analizirati izbrana berila za pouk slovenščine glede na vsebine, ki jih ponuja poleg umetnostnih besedil; glede na zvrstno zastopanost; avtorja; obseg po straneg in obdobje nastanka.

V empiričnem delu:

- po priporočenih načelih za sestavo anketnega vprašalnika in glede na hipoteze sestaviti vprašalnik za učence 3. VIO,
- s spletnim vprašalnikom anketirati učence 3. VIO,
- analizirati rezultate anketiranja,
- grafično predstaviti in komentirati rezultate anketiranja,

---

¹ Za vzgojno-izobraževalno obdobje bom uporabljala kratico VIO.

– oblikovati sklepne ugotovitve (potrditi, ovreči zastavljene hipoteze).

1.3 Predstavitev hipotez

Berila uporabljajo učenci vseh razredov osnovnih šol. V raziskovalni nalogi sem se omejila na anketiranje učencev 3. VIO iz več podeželskih in mestnih OŠ, ki uporabljajo berila iste založbe.

V raziskovalni nalogi preverjam naslednje hipoteze, ki veljajo za učence 3. VIO, ki jih raziskava zajema:

H1: Več učencev berila uporablja samo v šoli kot v šoli in tudi doma.

H2: Učenci v berilih pogrešajo več sodobnih besedil in besedil tujih avtorjev.

H3: Učenci po branju besedila v odlomku redko sežejo po celotnem besedilu.

H4: Učenci redko uporabljajo vsebino, ki je dodana umetnostnim besedilom (podatki o avtorju, slovarčkom neznanih besed in literarnoteoretičnimi pojmi).

1.4 Metodologija

V prvem delu raziskovalne naloge, kjer analiziram berila glede na tri kriterije, uporabljam primerjalno metodo raziskovanja. V drugem delu raziskovalne naloge, kjer ugotavljam motive učencev za branje beril in njihovo mnenje o berilih, uporabljam metodo anketiranja.

1.5 Predvideno novo spoznanje

Cilj raziskave je preveriti, kako se učenci 3. VIO odzivajo na šolska berila, ki jih uporabljajo pri pouku slovenščine. Novo spoznanje je torej osredinjeno na učenca, analiza besedil je drugotnega pomena. Ugotovitev, da učenci berila obravnavajo le kot pripomoček za izpolnitev šolskih obveznosti, ne pa kot zanimivo snov za branje tudi v prostem času, je lahko pomembna za starše in učitelje, ki bi morali iskati nove poti za motiviranje bralnih navad učencev in/ali za avtorje beril, ki bi lahko razmišljali o morebitnih spremembah vsebin in drugih značilnostih beril.

2 KNJIŽEVNI POUK

Pri književnem pouku se učenci srečujejo s književnimi (umetnostnimi) besedili ter poleg sporazumevalne razvijajo še:

- doživljajsko,
- domišljjskoustvarjalno,
- vrednotenjsko in
- intelektualno zmožnost.

Z zaznavanjem kulturnih, etičnih in duhovnih razsežnosti, ki jih premore besedna umetnost kot eden najuniverzalnejših civilizacijskih dosežlov, ki je za obstoj slovenstva še posebej pomemben, se utrjujejo kulturna, domovinska in državljanska vzgoja ter medkulturna in širša socialna zmožnost (*Učni načrt* 2011: 4).

Učni načrt za slovenščina predvideva komunikacijski model književnega pouka, saj je izhodišče obravnave književno besedilo (prav tam 2011: 106).

Pouku književnosti je v 3. VIO² v primerjavi z jezikovnim poukom namenjenih manj ur, in sicer 40 % (prav tam: 104).

2.1 Cilji pouka književnosti

Poglavitni cilj pouka književnosti v 3. VIO je, da učenec razvito recepcijsko zmožnost izkaže z interpretativnim in tihim branjem umetnostnega besedila, umetnostno besedilo predstavi ter o njem samostojno pripoveduje ali piše. Svoje ugotovitve o književnem besedilu ponazori, utemelji in vrednoti (*Učni načrt* 2011: 93).

---

² Raziskava je osredinjena na učence 7., 8. in 9. razreda, zato navedeni podatki veljajo za 3. VIO.

2.2 Obravnava umetnostnega besedila pri pouku

Najprimernejša metoda dela je šolska interpretacija umetnostnega besedila, ki zajema:

1. Uvodno motivacijo
2. Napoved besedila
3. Umestitev in interpretativno branje
4. Premor po branju
5. Izražanje doživetij ter analizo
6. Sintezo in vrednotenje
7. Ponovno branje
8. Nove naloge

(Učni načrt 2011: 106).

3 BRALNE NAVADE UČENCEV

Na splošno se učenci zelo razlikujejo v bralnem razvoju. Na proces učenja branja vplivajo različni dejavniki okolja, ki zavirajo ali spodbujajo razvoj bralne zmožnosti, zato prihaja na področju branja do razlik med učenci že ob vstopu v šolo, »v fazi opismenjevanja«. Najprej se te razlike pokažejo v sposobnosti glasovnega razločevanja (razločevanje dolžine besed in razločevanje glasov med seboj) in glasovnega razčlenjevanja (členitve povedi na posamezne besede, zlogovanje, glaskovanje) (Kerndl 2016: 75).

Pečjak in Potočnik (2011; povzeto po Kerndl 2016: 75–76) na podlagi raziskave navajata, da ima ustrezno razvite sposobnosti za takojšen pričetek sistematičnega opismenjevanja le dobra tretjina prvošolcev, drugi pa ne. Avtorja navajata, da slabši bralci pri tihem in glasnem branju berejo dva- do trikrat počasneje kot dobri bralci, kar posledično pogojuje različen tempo dela teh učencev, kjer se učenci srečujejo s pisnim gradivom, ki ga morajo prebrati. Tekočnost branja, kot piše Pečjak (2010; povzeto po Kerndl 2016: 76) zagotavlja bralcu, da je zanj branje užitek in povečuje verjetnost, da bo v prostem času večkrat izbral branje kot kaj drugega. Tekoče branje tudi pomeni, da je branje za učenca manj naporno in zato tudi manj stresno, zato se bo k branju tudi pogosteje vračal. Po končanem tretjem razredu mora učenec bralno spretnost uporabiti pri pridobivanju novega znanja.

3.1 Motivacija za branje

Na bralno motivacijo vplivajo: prepričanje bralca o učinkovitosti branja, cilji in razlogi za branje. Vendar moramo ločevati prostočasno branje in branje v okviru pouka. Zadnje namreč nikoli ne more biti povsem izenačeno z individualnim branjem, pri katerem je bralec sam, ne pa v skupini z vrstniki in učiteljem, o prebranem pa mu tudi ni treba z nikomer razpravljati, če noče (Kerndl 2016: 79).

Raziskave (Magajna in Gradišar, 2002; povzeto po Kerndl 2016: 81) kažejo, da na bralno motivacijo najbolj vplivajo: učitelj (s tem ko sam bere, bere učencem in se z njimi o prebranem pogovarja), možnost izbire bralnega gradiva, druženja v povezavi s knjigami, prijetne izkušnje v povezavi s branjem knjig, bralne spodbude. Prav tako na motivacijo vplivajo knjige sodobnih avtorjev, ki pišejo o aktualnih temah ali o temah, ki so učencu blizu. Raziskave so pokazale tudi, da so pomembne razlike v motivaciji med dekleti in fanti. Dekleta bolj obvladajo branje kot fantje in izkazujejo večji interes za branje ter v primerjavi s fanti obravnavajo branje kot bolj pomembno.

3.2 Interes za branje

Zanimivo je, da se interes za branje med fanti in dekleti precej razlikuje. Raziskave (S. Pečjak, N. Bucik, 2006; povzeto po Kerndl 2016) kažejo, da so fantje bolj navdušeni nad humorističnimi knjigami, grozljivkami, časopisi in revijami in da se za branje odločijo na podlagi vsebine in spola glavnega junaka v knjigi. Dekleta pa raje berejo naglas, in sicer knjige s pustolovsko tematiko; tiste, s katerimi se srečujejo v šoli; tiste, ki so jih priporočili učitelji, prijatelji, sorodniki.

3.3 Odnos do branja

Na to, kakšen odnos bo nekdo imel do branja, najbolj vpliva družina že v najzgodnejšem otrokovem razvoju, s tem ko ustvari »literarnoestetsko spodbudno okolje«, torej okolje, v katerem se izoblikuje otrokovo stališče do branja.

Najbolje je, da otrokovo branje ni posledica zunanjih ukazov, saj se le tako do branja ustvari pozitiven odnos. Hkrati se lahko oblikujejo tudi stališča glede na vsebino gradiva (umetnostna, neumetnostna besedila) in glede na obliko gradiva (slikovno gradivo).

Razlike pri branju so velikokrat prisotne zaradi razlik v socialnem okolju (družina), ki obkroža otroka. To je pogosto povezano z denarnim položajem družine in razgledanostjo staršev. Od zadnjega je odvisno tudi stališče staršev do branja, s pomočjo katerega lahko otrok razvija svoje potenciale ali pa jih zanemarja (Kerndl 2016: 81–82).

4 BERILA

Književnoumetnostna besedila so glavni vir književne vzgoje in izobraževanja in temeljna vsebina beril. Berilo književnosti je šolska knjiga, namenjena književni vzgoji in izobraževanju. Književnoumetnostna in književnoznanstvena vsebina beril je oblikovana po didaktičnih priporočilih³, vsebina pa je določena z učnim načrtom (Rosandić 1991: 274).

Berila lahko razvrstimo po kriteriju namembnosti in ločimo:

- berila za nižje razrede osnovne šole,
- berila za višje razrede osnovne šole,
- berila za srednje šole (Rosandić 1991: 275).

Berila, zajeta v okviru pričujoče raziskave, sodijo v drugo skupino.

V berilih so uveljavljena posebne didaktične metode, ki učencu približajo besedila:

- razlage neznanih besed, pojmov, imen,
- razlage strokovnih elementov,
- vzpostavljanje doživljajsko-spoznavnega konteksta za recepcijo besedila (Rosandić 1991: 276).

Vsa berila, zajeta v pričujoči raziskavi, vključujejo vse naštet elemente, a se način in ime kategorij, ki jih posredujejo⁴, razlikujejo glede na razred, za katerega je berilo sestavljeno.

Berilo je zasnovano kot zbirka besedil, ki so namenjena obravnavi pri pouku. Ker je to otrokova »najbližja knjiga«, naj bi se njegovo ukvarjanje z leposlovjem ne končalo takrat, ko je pouk zaključen ali je domača naloga napisana. Berilo mora predstavljati prvo pot v svet besedne umetnosti. Učitelj lahko z ustrezno dolgoročno motivacijo spodbuja učence k samostojnemu branju berila. Velika množica besedil se razvršča bodisi oblikovno in tematsko bodisi z obzirom na avtorja (Saksida 1992: 29–30).

---

³ Izbor književnoumetnostnih besedil za berila temelji na psihološkem, estetskem, gnoseološkem, etičnem, idejnem in nacionalnem kriteriju (Rosandić 1991: 270).

⁴ V nadaljevanju bomo uporabili besedno zvezo didaktični instrumentarij.

4.1 Besedila v berilih in osnovnošolski učni načrt

Iz učnega načrta razberem, da so za pouk književnosti nekatera besedila obvezna, druga pa predlagana. Slednja lahko učitelj zamenja po svoji presoji in se odloči za besedila, za katera meni, da so bolj primerna.

Ameriški standardi (1996) za jezikovni pouk puščajo učiteljem proste roke za izbiro besedil zato, da bi sami, na temelju poznavanja svojih učencev, lahko izbrali taka besedila, ki bi učence zares zanimala in motivirala (*Priročnik za pouk književnosti 1999*: 15).

S pomočjo besedil učenci razvijajo sporazumevalno, doživljajsko, domišljijsko-ustvarjalno in intelektualno zmožnost. Utrjujejo kulturno, domovinsko in državljansko vzgojo ter medkulturno in širšo socialno zmožnost. Naučijo se razmišljujoče in kritično sprejemati umetnostna besedila slovenskih in drugih avtorjev, branje prepoznavati kot užitek, prijetno doživetje in intelektualni izziv, hkrati pa tudi pridobivajo književno znanje. Učni načrt kot primarno merilo za izbiro obravnavanih umetnostnih besedil, in ki jih morajo upoštevati tudi avtorji šolskih beril, navaja literarno kakovost ter primernost učenčevi stopnji osebnostnega in bralnega razvoja. Vsebinski del predmetnega učnega načrta obsega dela iz mladinske, nemladinske in tudi primere iz trivialne književnosti (čeprav ima prednost elitna književnost). V središču so besedila slovenske književnosti, mednje pa je premišljeno vključen delež besedil svetovne književnosti. Osrednja vsebina so dela klasikov, dopolnjujejo pa jih naslovi sodobne književnosti. Ustrezno morajo biti zastopane tudi vse tri književne zvrsti. Obravnavanih besedil naj letno ne bi bilo več kot 20 (*Učni načrt 2011*: 106–107).

5 ANALIZA IZBRANIH BERIL ZA POUK SLOVENŠČINE

5.1 Izbor beril

Za analizo sem izbrala naslednja berila založbe Mladinska knjiga:

1. *Sreča se mi v pesmi smeje*, berilo za slovenščino za 7. razred osnovne šole, MKZ, leto potrditve: 2011.
2. *Dober dan, življenje*, berilo za slovenščino za 8. razred osnovne šole, MKZ, leto potrditve: 2011.
3. *Skrivno življenje besed*, berilo za slovenščino za 9. razred osnovne šole, MKZ, leto potrditve: 2012.

Za izbor teh treh beril sem se odločila, ker so bila potrjena v katalogu učbenikov za osnovno šolo, so v veljavi tudi v šolskem letu 2016/17 in ker jih uporabljamo tudi učenci moje osnovne šole.

Berilo *Sreča se mi v pesmi smeje* za 7. razred OŠ usmerja učenčevo zanimanje za knjigo; ponuja urjenje govornega nastopanja z vsemi oblikami približevanja besedilu in njegovi predstavitvi poslušalcem; na dejaven način učencu odpira vrata v prostor književnosti in govorne komunikacije. Uvodni tekst je zapisala Janja Vidmar.

Didaktični instrumentarij:

- Pesem/pripoved/igra je tudi tvoja – vprašanja in naloge, ki spremljajo besedila
- Male učenosti – poglobljajo in razširjajo učenčevo znanje o prebranem besedilu ter razlagajo literarnoteoretične pojme.⁵

Besedila so razdeljena v 3 sklope:

- Odisej sem, doma na Itaki!
- Meni dišiš najlepše ti
- V svetu skrivnosti in sanj

---

⁵ Berilo 7, *Sreča se mi v pesmi smeje*. *Emka.si* <http://www.emka.si/berilo-7-sreca-se-mi-v-pesmi-smeje-ucbenik-za-slovenscino-knjizevnost-v-7-razredu-osnovne-sole/PR/49515> Pridobljeno 15. 1. 2016.

Berilo *Dober dan, življenje* je potrjeno za osmi razred osnovne šole. Sodobno oblikovan in novim učnim načrtom prilagojen učbenik temelji na dialoški. Učitelju in učencu omogoča poučen pogovor o prebranem delu. Bogat didaktični instrumentarij nakazuje poti k besedilu: npr. kot nagovor, skozi citate, anekdote, ipd. Ravni razumevanja in doživljanja so različne, učenec lahko po svoje vidi glavne junake, spozna njihovo različnost, razume in samostojno razvija zgodbo ter ob lastni aktivnosti širi literarno znanje. Uvodni tekst in pesem v berilu je napisal Tone Pavček.

Didaktični instrumentarij:

- Raziskujmo besedilo – slovarček neznanih besed, vprašanja o prebranem besedilu,
- Potujmo v svet književnosti – za poglobljanje znanja o prebranem besedilu, književnosti na sploh in o literarni teoriji (razlaga literarnoteoretičnih pojmov),
- Kaj vem o pesniku, pisatelju, dramatik – učencu ponudi osnovno znanje o življenju in delu avtorja besedila.⁶

Besedila so razdeljena v 4 sklope:

- Ljubezen kot pesem
- Da videl bom čez vse ljudi
- Težke misli misli Abduraman!
- Spominjam se

Berilo 9, *Skrivno življenje besed* je bilo v letu 2013 usklajeno s posodobljenim učnim načrtom in vsebuje naslednje novosti – dve novi besedili (Simon Gregorčič: *Soči* in *Brižinski spomeniki*); besedilo Ivana Cankarja, *Bobi*, pa je objavljeno v celoti, ne le odlomek.

Berilo *Skrivno življenje besed* vsebuje izbor odlomkov kanonskih besedil slovenske in svetovne literature, hkrati pa ga odlikuje tudi nekaj besedil zahtevnejše mladinske literature.

Didaktični instrumentarij:

- Raziskujmo besedilo – slovarček neznanih besed, vprašanja o prebranem besedilu,

---

⁶ Berilo 8, *Dober dan, življenje*. *Emka.si*. <http://www.emka.si/berilo-8-dober-dan-zivljenje-berilo-za-slovenscino-v-8-razredu-osnovne-sole/PR/32921,18366> Pridobljeno 15. 1. 2016.

- Potujmo v svet književnosti – za poglobljanje znanja o prebranem besedilu, književnosti na sploh in o literarni teoriji (razlaga literarnoteoretičnih pojmov),
- Kaj vem o pesniku, pisatelju, dramatik – učencu ponudi osnovno znanje o življenju in delu avtorja besedila,
- Iščimo ideje za književni spis – učencu nudi izhodišče za pisanje primerjav literarnih del, poustvarjanje, razmišljanje o besedilu,
- Govorni nastop in interpretativno branje – posodobljena razdelka za nadgradnjo pouka.⁷

Besedila so razdeljena v 4 sklope:

- Si ti res jaz? Sem jaz res ti?
- Romeo in Julija
- V daljavi motni, v poljani tihi, v človeškem srcu
- Vendar peti on ne jenja

---

⁷ Berilo 9, Skrivno življenje besed.. *Emka.si*. <http://www.emka.si/berilo-9-skrivno-zivljenje-besed-berilo-za-slovenscino-v-9-razredu-osnovne-sole/PR/1229573> Pridobljeno 15. 1. 2016.

5.2 Primerjalna analiza izbranih beril

Število besedil v berilih

Največ besedil je glede na število v 7. razredu (52), sledi 8. razred (50) in 9. razred z najmanj vključenimi besedili (48).

5.2.1 Analiza glede na zvrstno zastopanost besedil

Tabela 1: Analiza glede na zvrstno zastopanost besedil

	ŠTEVILO BESEDIL		
	7. razred	8. razred	9. razred
poezija	20	26	25
proza	27	19	19
dramatika	4	5	4

Iz Tabele 1 razberemo, da je v vseh berilih število poezije in proze znatno večje kot dramatike. Berilo za sedmi razred je edino, pri katerem je več proznih del, medtem ko v drugih dveh berilih vendarle prevladuje poezija. V berilu za sedmi razred je vključen strip.

5.2.2 Analiza glede na avtorja besedila

Tabela 2: Analiza glede na avtorja besedila

	ŠTEVILO BESEDIL		
	7. razred	8. razred	9. razred
umetna	45	48	46
ljudska	5	2	1
verska	2	/	1
domači	30	33	34
tuji	15 (Češka, Hrvaška, Nemčija, Velika Britanija, ZDA, Francija, Srbija, Rusija)	15 (Makedonija, Srbija, Rusija, ZDA, Francija, Velika Britanija, Hrvaška, Španija, Češka)	12 (Bosna, Francija, Italija, Velika Britanija, Poljska, Španija, Češka)
moški	36	47	36
ženske	9	3	3

Tabela 2 nam prikazuje, da prevladujejo umetna besedila, ki imajo znanega avtorja, v berilih za sedmi in deveti razred pa je tudi po eno besedilo z versko vsebino. V berilu za 7. razred skladno z *Učnim načrtom* najdemo kar 8 ljudskih besedil.

Tabela kaže, da prevladujejo slovenski avtorji besedil. V vseh treh berilih tuji avtorji prihajajo iz Češke, Velike Britanije in Francije, v posameznih berilih pa tudi iz Poljske, Makedonije, Hrvaške, Nemčije, Amerike, Srbije, Rusije, Španije in Italije. Moški avtorji so v absolutni večini. Pogrešam več ženskih ustvarjalk, da bi kot učenka lahko zaznala ustvarjalni lok književnosti, ki jo pišejo ženske, ter kot dekle dobila vpogled v to, o čem in kako so pisale ženske v naši bližnji in daljni preteklosti. V berilih je le malo avtorjev, ki bi poleg Evrope in v majhnem obsegu Združenih držav Amerike zastopali še druge celine. V 9. razredu nam zgolj eno od ljudskih besedil približa književnost Zahodne Afrike, Egipta. Tudi evropski predstavniki geografsko bolj ali manj spadajo v države bivše Jugoslavije ter v države Zahodne in Vzhodne Evrope. Zaključujem, da bi glede na poudarke o medkulturnosti in medpredmetnem povezovanju besedila po kriteriju moški/ženski avtor ter izbor tujih avtorjev bolj pestra.

5.2.3 Analiza glede na obseg (po straneh)

Tabela 3: Analiza glede na obseg (po straneh)

Št. strani	ŠTEVILO BESEDIL		
	7. razred	8. razred	9. razred
1	10	/	/
2	14	20	24
4	18	14	12
5	1	/	/
6	5	13	8
7	1	/	/
8	2	1	1
10	1	2	/
12	/	/	1
16	/	/	1
cela	24	18	11
odlomki	28	32	37

Največ besedil obsega dve in štiri strani, najmanj pa dvanajst in šestnajst strani. V večini so odlomki, celotnih besedil je manj, kot je razvidno iz Tabele 3.

5.3.4 Analiza glede na obdobja nastanka

Tabela 4: Analiza glede na obdobja nastanka

	ŠTEVILO BESEDIL		
	7. razred	8. razred	9. razred
reformacija	/	/	1
razsvetljenje	/	2	1
romantika	/	4	3
od romantike do realizma	3	1	2
realizem	/	5	1
moderna	1	1	8
ekspresionizem	1	1	3
socialni realizem	3	1	3
NOB	2	1	3
književnost po 2. svetovni vojni	26	19	13

Glede na podatke iz Tabele 4 največ besedil v berilih je bilo ustvarjenih v obdobju književnost po drugi svetovni vojni. Najmanj jih je iz obdobja reformacije, saj so besedila iz tistih časov otrokom gotovo manj razumljiva in ustrezajo le učnemu načrtu za deveti razred.

6 PREDSTAVITEV RAZISKAVE

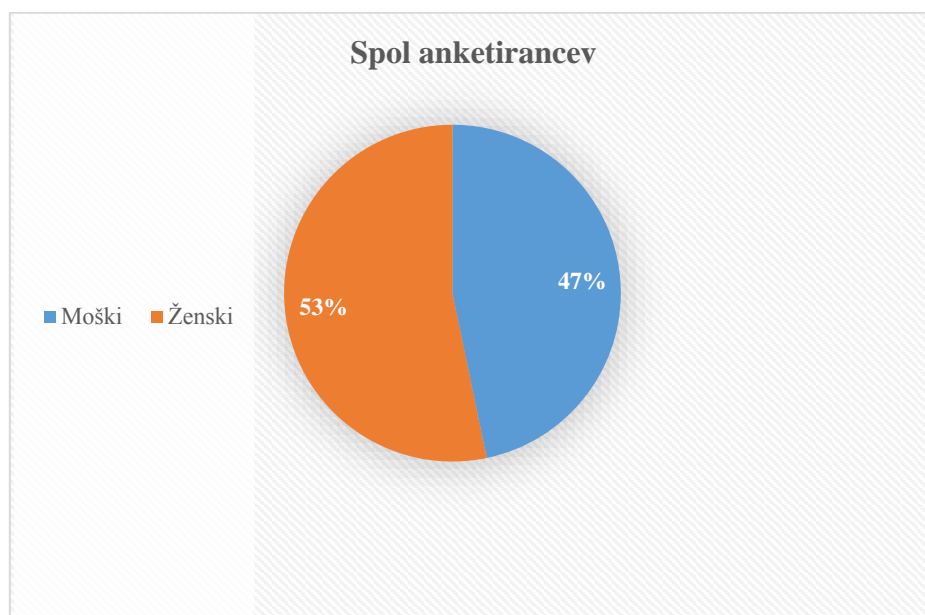
6.1 Predstavitev anketnega vprašalnika

Na anketni vprašalnik je odgovarjalo 136 učencev.

Anketni vprašalnik ima 22 vprašanj. Anketirala sem s spletnim vprašalnikom na portalu 1ka.

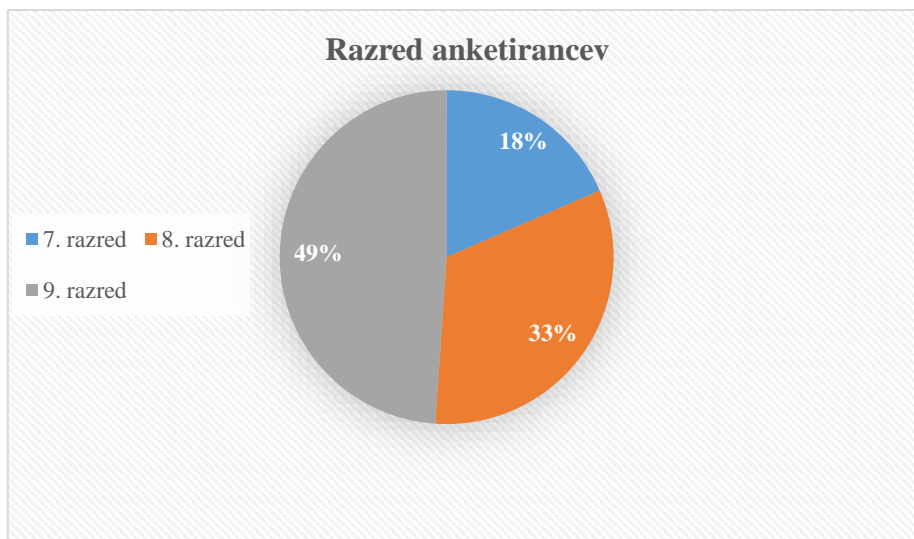
6.2 Struktura anketiranih

Graf 1: Spol anketirancev

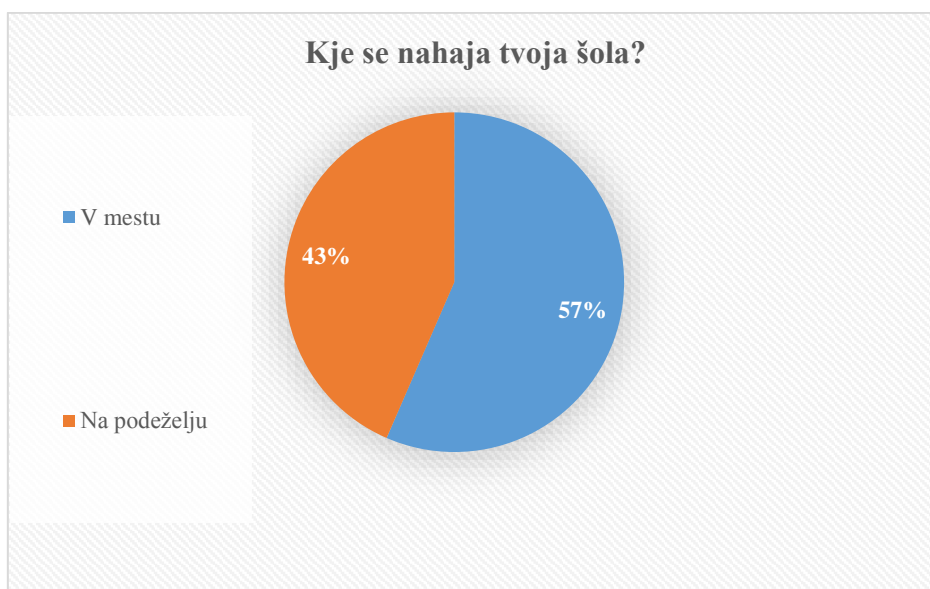
V anketi je sodelovalo nekoliko več deklet (53 %) kot fantov (47 %) (Graf 19), največ učencev pa je bilo devetošolcev (49 %), sledili so osmošolci (33 %) (Graf 20).

Graf 2: Razred anketirancev

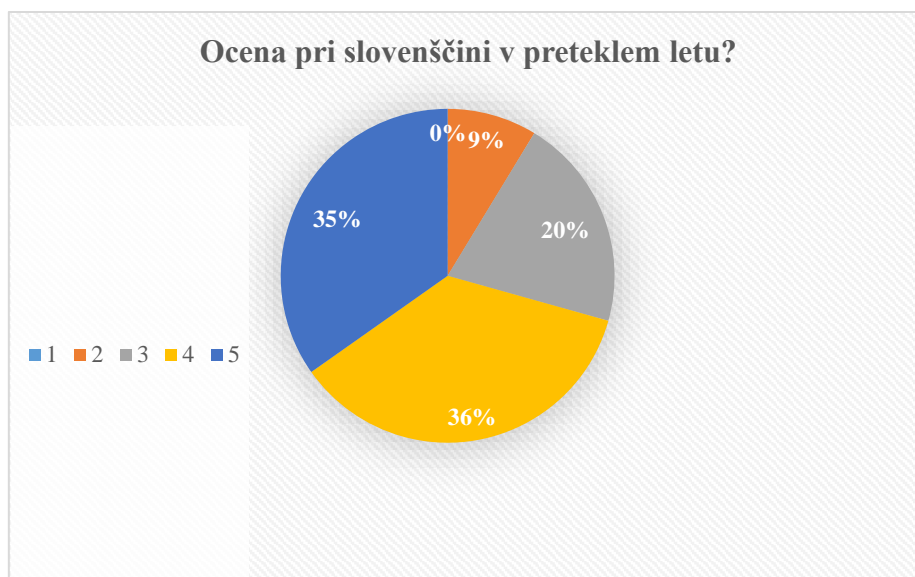
Največ anketirancev obiskuje 9. razred OŠ (49 %), 33 % jih obiskuje 8. razred, najmanj učencev pa obiskuje 7. razred (18 %).

Graf 3: Kje se nahaja tvoja šola?

Večina anketiranih učencev (57 %) je bila z mestnih šol (Graf 21).

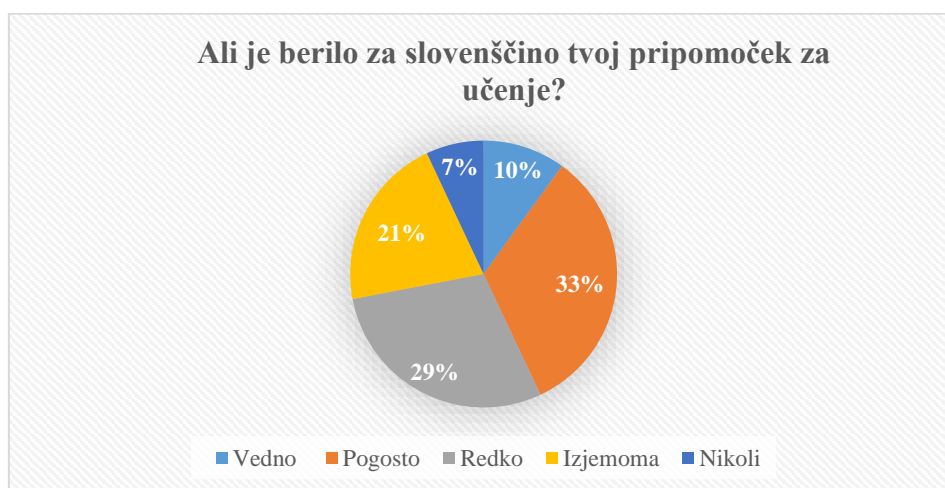
Graf 4: Ocena pri slovenščini v preteklem letu?

Največja deleža anketiranih učencev predstavljata tiste, ki so pri slovenskem jeziku v preteklem letu dosegli oceno 4 (36 %) in oceno 5 (35 %). Sledijo tisti z oceno 3 (20 %) (Graf 22).

6.3 Predstavitev in analiza rezultatov raziskave

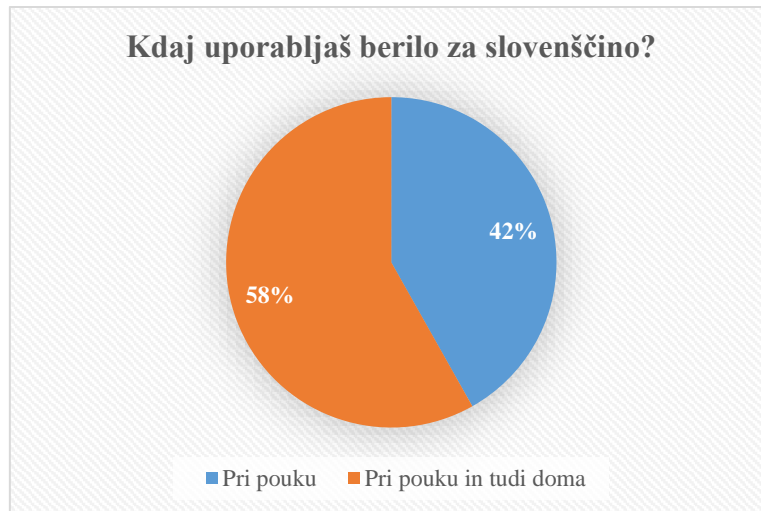
Graf 5: Ali je berilo za slovenščino tvoj pripomoček za učenje?

Iz Grafa 5 je razvidno, da 10 % učencev vedno uporablja berilo za slovenščino kot pripomoček za učenje, 33 % učencev pogosto uporablja berilo kot pripomoček za učenje, 29 % učencev redko, 21 % izjemoma in 7 % učencev berila nikoli ne uporablja kot pripomoček za učenje.

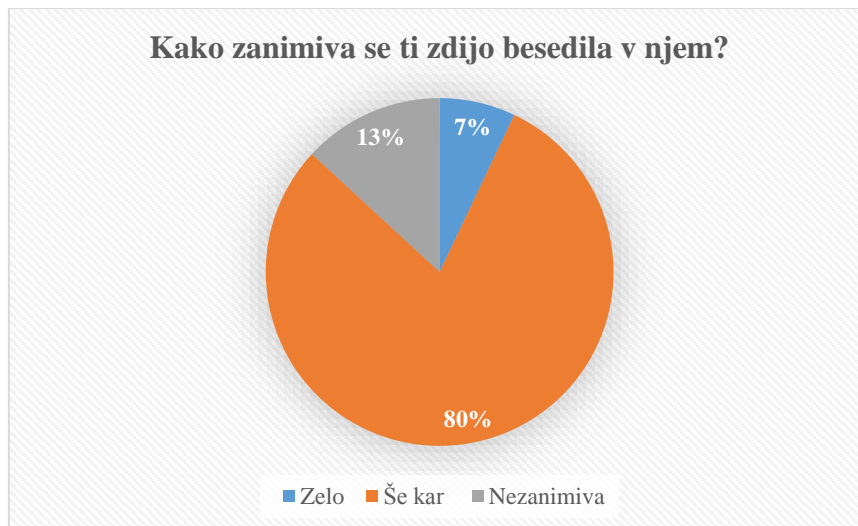

Graf 6: Kdaj uporabljaš berilo za slovenščino?

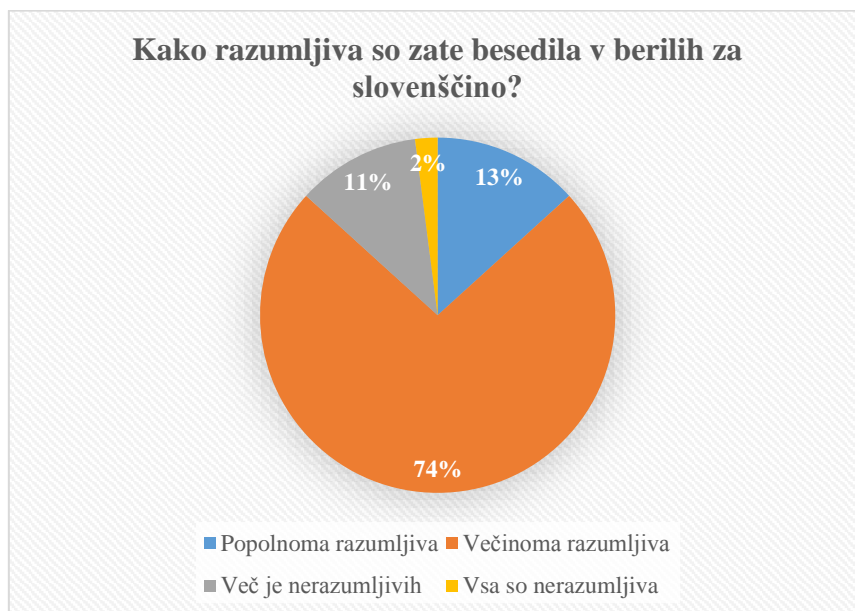
Iz Grafa 6 lahko vidimo, da več učencev (58 %) berila ne uporablja le v šoli, temveč tudi doma.

Graf 7: Kako zanimiva se ti zdijo besedila v njem?

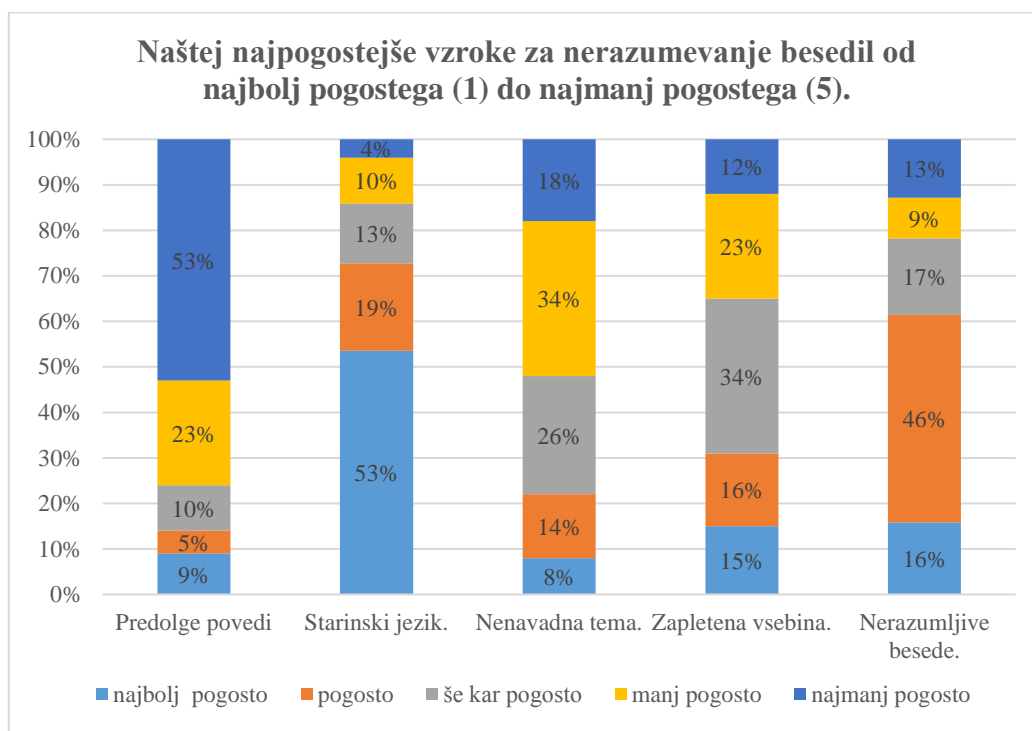
Rezultati pri vprašanju, kako zanimiva se učencem zdijo besedila (Graf 7), so bili pričakovani. 80 % učencev se zdijo besedila v berilih še kar zanimiva, 13 % učencev meni, da so besedila v berilih nezanimiva, najmanj učencem (7 %) pa se zdi, da so besedila zelo zanimiva.

Graf 8: Kako razumljiva so zate besedila v berilih za slovenščino?

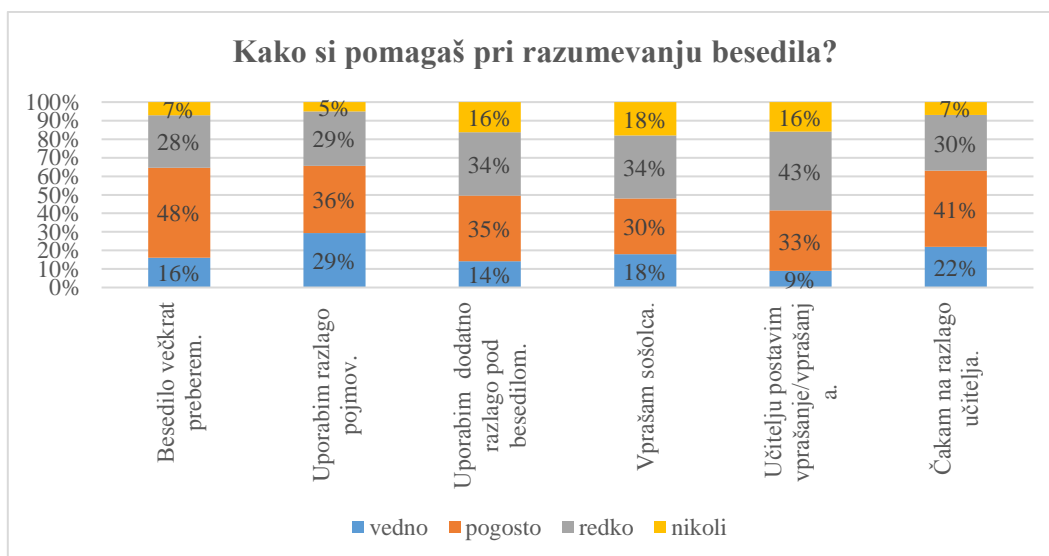
Tudi rezultati pri vprašanju, kako razumljiva so za učence besedila v berilih (Graf 8), so bili pričakovani. Kar 74 % učencev meni, da so besedila večinoma razumljiva, 13 % učencev je mnenja, da so besedila popolnoma razumljiva, 11 % učencev meni, da je več besedil nerazumljivih, 2 % vseh učencev pa meni, da so vsa besedila v berilih nerazumljiva.

Graf 9: Naštev najpogostejše vzroke za nerazumevanje besedil od najbolj pogostega (1) do najmanj pogostega (5).

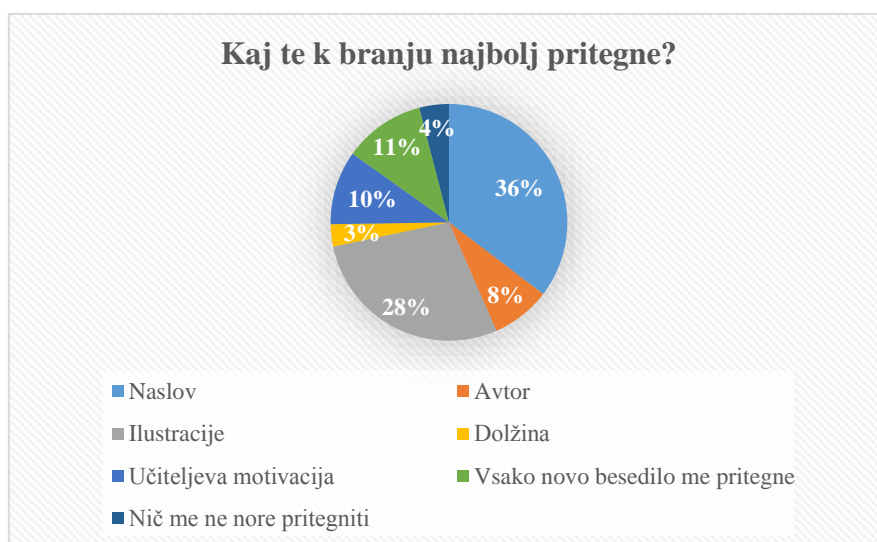
Iz Grafa 9 je razvidno, da je najpogostejši razlog za nerazumevanje besedil starinski jezik, kar 53 % učencev je namreč ta razlog označilo s številko 1 (najbolj pogosto). Sledita nerazumljive besede (16 %) in zapletena vsebina (15 %), nato pa še predolge povedi (9 %) in nenavadna tema (8 %). Največ učencev (53 %) je kot najmanj pogost razlog za nerazumevanje besedil označilo predolge povedi, sledijo nenavadna tema (18 %), nerazumljive besede (13 %) in zapletena vsebina (12 %).

Graf 10: Kako si pomagaš pri razumevanju besedila?

Iz Grafa 10 je razvidno, da si največ učencev pri razumevanju besedila vedno pomaga z razlago pojmov (29 %) in čaka na razlago učitelja (22 %). Pogosto si največ učencev pri razumevanju besedila pomaga tako, da besedilo večkrat prebere (48 %) in čaka na razlago učitelja (41 %). Največ učencev si redko pri razumevanju besedila pomaga tako, da učitelju postavi vprašanja (43 %), največ učencev pa si nikoli ne pomaga pri razumevanju besedil tako, da vpraša sošolca (18 %).

Graf 11: Kaj te k branju najbolj pritegne?

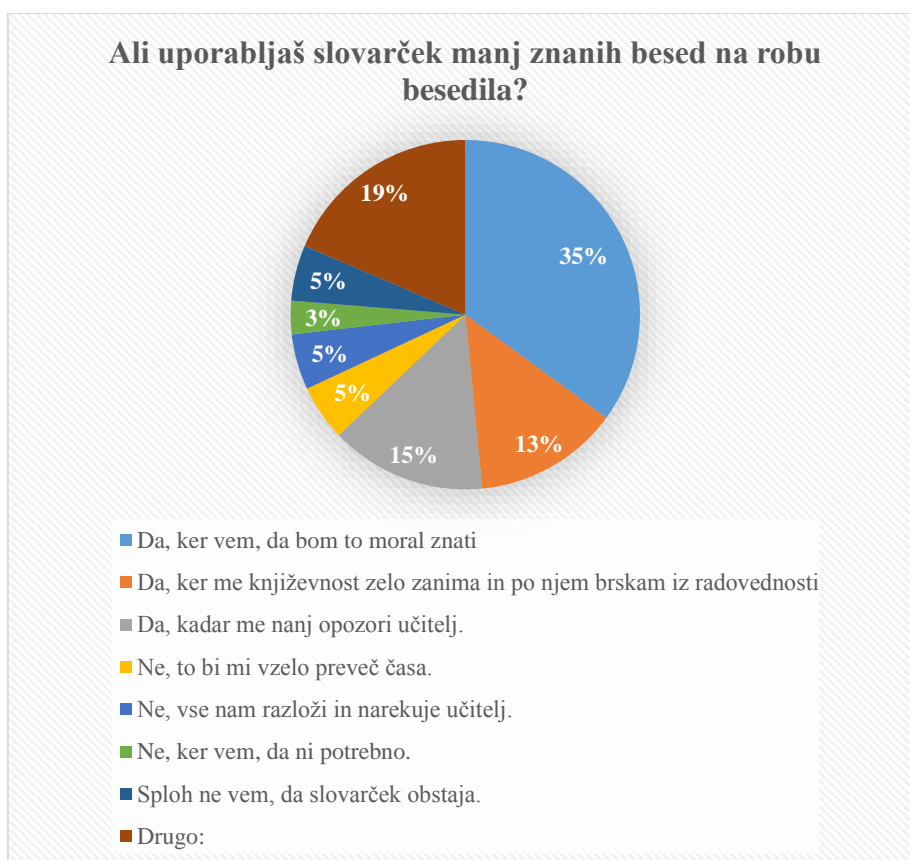
Največ učencev (36 %) k branju najbolj pritegne naslov besedila, 28 % jih pritegnejo ilustracije, 11 % učencev pritegne vsako novo besedilo, 10 % učiteljeva motivacija, 8 % avtor besedila, 4 % učencev menijo, da jih ne more pritegniti nobeno besedilo, le 3 % učence pa pritegne k branju dolžina besedila.

Graf 12: Kakšna besedila te glede na dolžino najbolj pritegnejo?

Kot pričakovano, večino učencev (67 %) bolj pritegnejo krajša besedila (Graf 12).

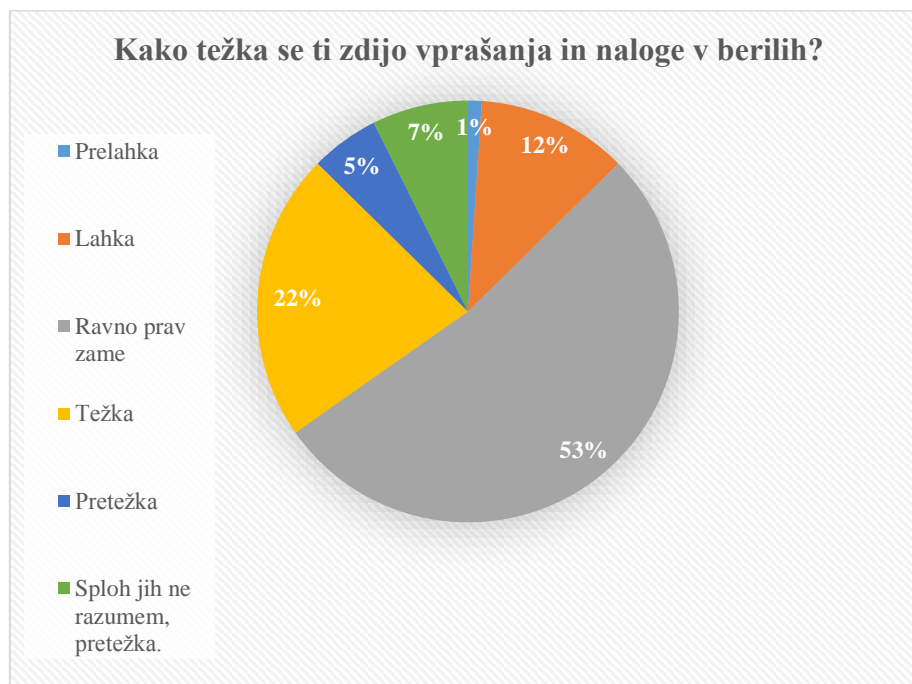
Graf 13: Ali uporabljaš slovarček manj znanih besed na robu besedila?

Iz Grafa 13 je razvidno, da učenci slovarček manj znanih besed v večini (35 %) uporabljajo zato, ker vedo, da bodo to morali znati, 19 % jih je označilo drugo (da lažje razumem besedilo,

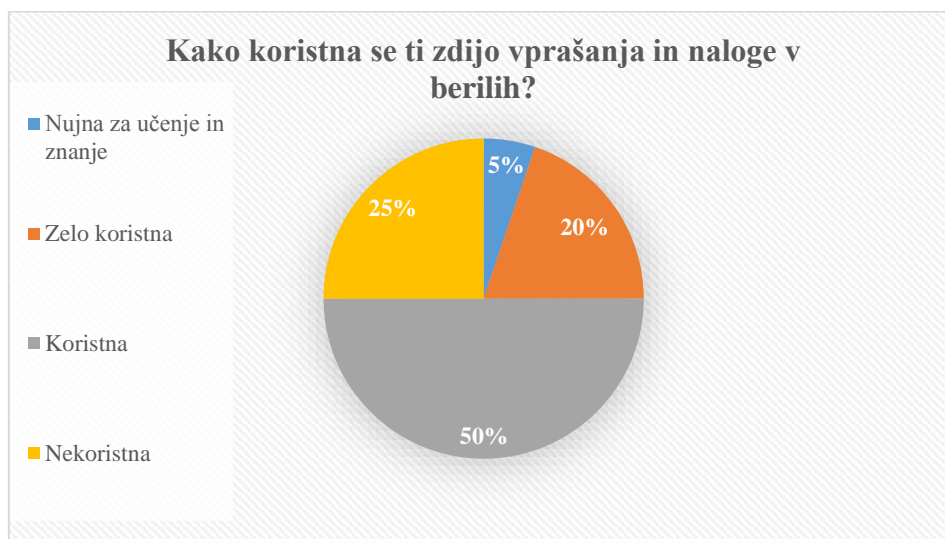
ker so v njem razložene starinske besede, včasih, ne, ker me te besede ne zanimajo, ...), 13 % zaradi radovednosti in zato, ker jih književnost zelo zanima. 15 % učencev slovarček uporablja, kadar jih nanje opozori učitelj. Učenci, ki pa ne uporabljajo slovarčka, tega večinoma ne počnejo zato, ker jim vse razloži in narekuje učitelj, ker bi jim to vzelo preveč časa ali ker sploh ne vedo, da slovarček obstaja (5 %).

Graf 14: Kako težka se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?

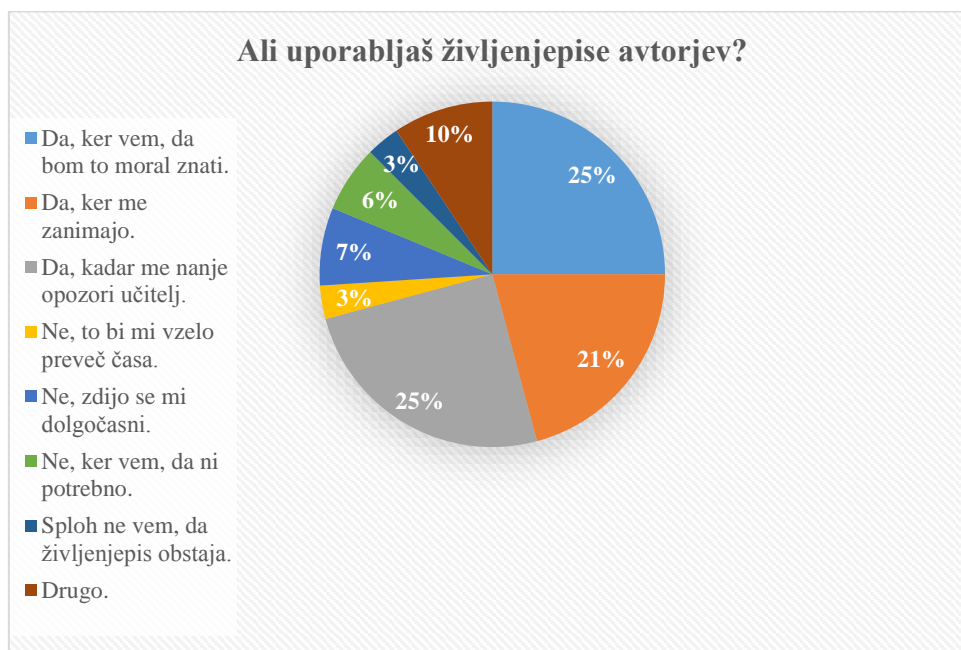
Več kot polovica (53 %) vseh učencev meni, da so besedila v berilih po težavnosti ravno prava zanje, 22 % učencev meni, da so besedila težka, 12 % da so lahka, 7 % vprašanj in nalog sploh ne razumejo, 5 % učencev meni, da so pretežka, le 1 % učencev meni, da so besedila prelahka (Graf 14).

Graf 15: Kako koristna se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?

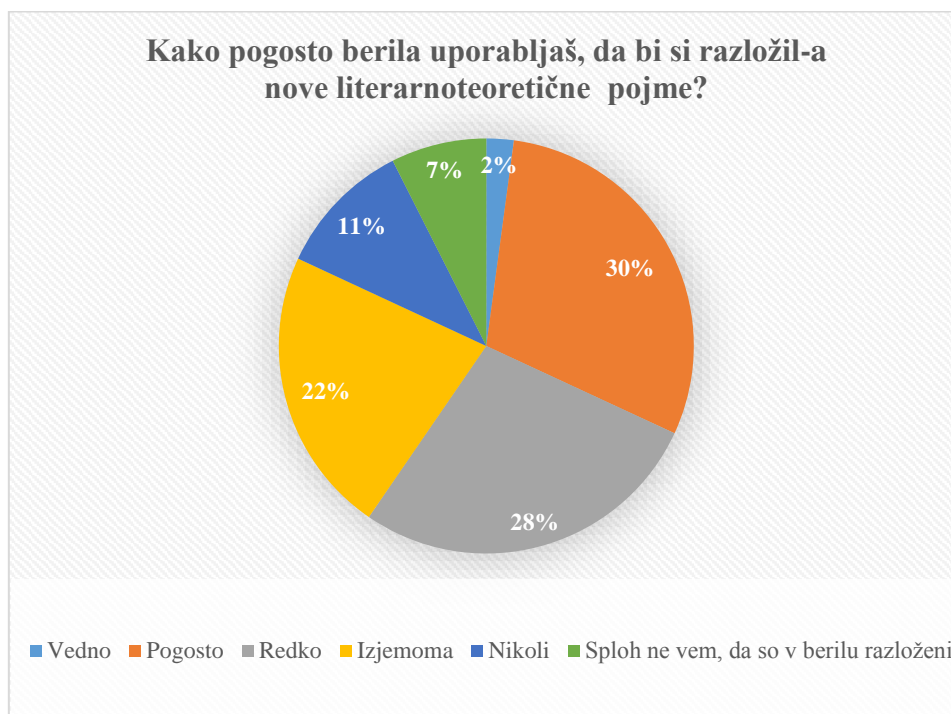
Iz Grafa 15 je razvidno, da se polovici učencev vprašanja in naloge v berilih zdijo koristna, 25 % učencev meni, da so nekoristna, 20 % jih meni, da so zelo koristna in le 5 % jih meni, da so nujna za učenje in znanje.

Graf 16: Ali uporabljaš življenjepise avtorjev?

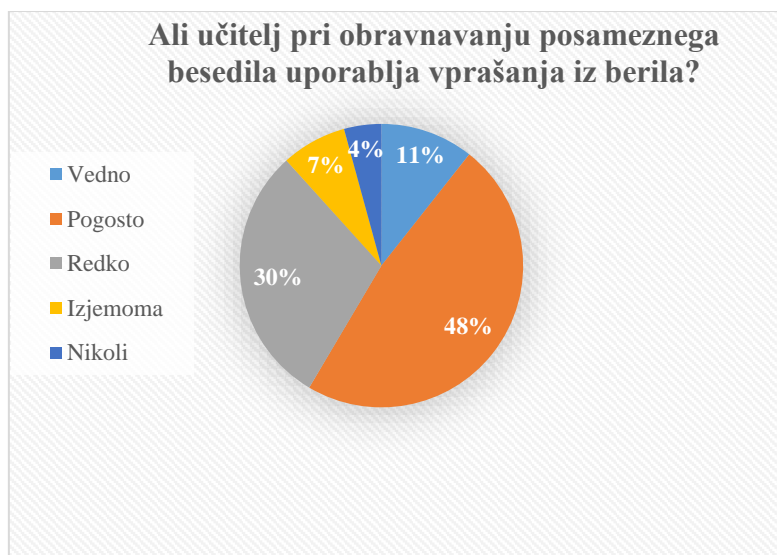
Glede na Graf 16 25 % učencev uporablja življenjepise avtorjev, ker vedo, da bodo to morali znati in kadar jih nanje opozori učitelj, 21 % učencev jih uporablja, ker jih zanimajo, 10 % učencev je označilo drugo (ker me zanimajo, ker so zanimivi, včasih ...). Največ učencem, ki življenjepisov ne berejo (7 %), pa se zdijo dolgočasni (Graf 16).

Graf 17: Kako pogosto berila uporabljaš, da bi si razložil-a nove literarnoteoretične pojme?

Največ učencev (30 %) si s pomočjo berila pogosto razlaga nove literarnoteoretične pojme, 28 % redko, 22 % izjemoma, 11 % nikoli, 7 % učencev sploh ne ve, da so v berilu razloženi (Graf 17).

Graf 18: Ali učitelj pri obravnavanju posameznega besedila uporablja vprašanja iz berila?

Iz Grafa 18 je razvidno, da največ učencev (48 %) meni, da učitelj pri obravnavanju posameznega besedila pogosto uporablja vprašanja iz berila, 30 % jih meni, da učitelj redko

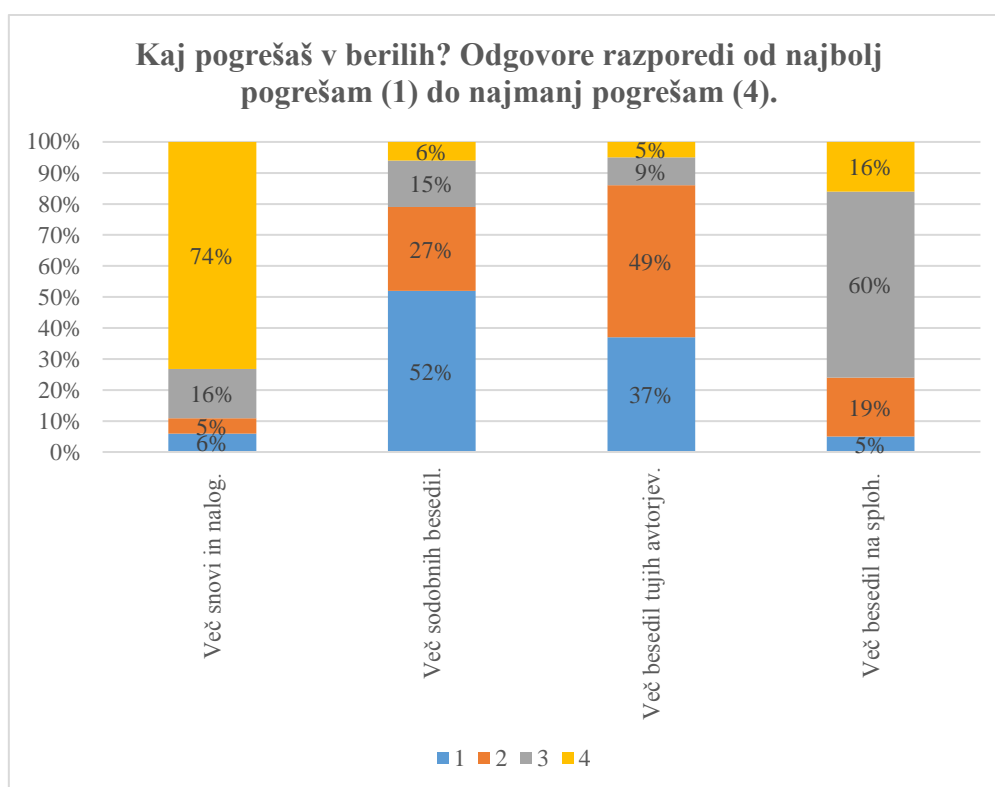
uporablja ta vprašanja, 11 % jih meni, da učitelj ta vprašanja uporablja vedno, 7 % jih meni, da izjemoma, 4 % pa jih meni, da teh vprašanj učitelj ne uporablja nikoli.

Graf 19: Ali si si po branju odlomka v berilu izposodil-a knjigo in jo v celoti prebral-a?

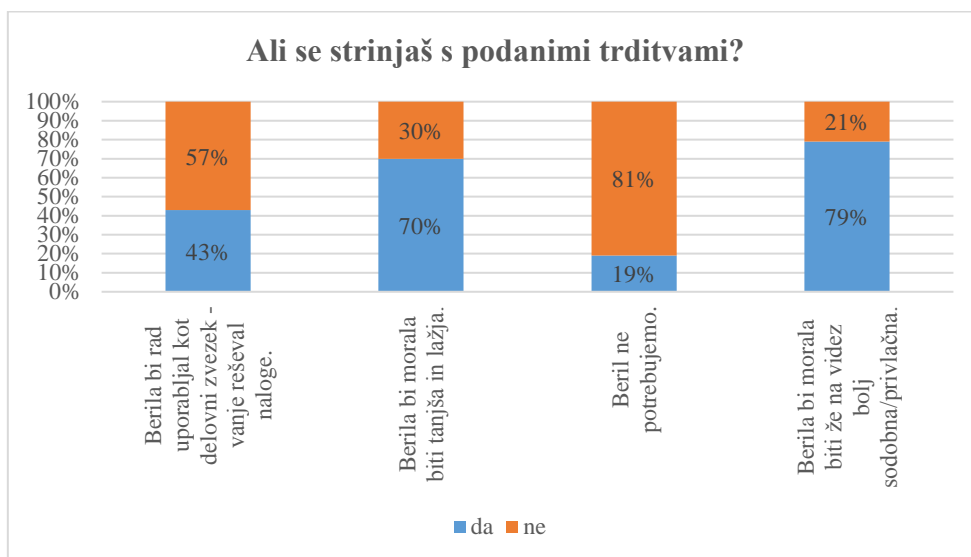
Iz Grafa 19 je razvidno, da si večina učencev po branju odlomka besedila v berilu ni izposodila knjige in prebrala celotnega besedila (63 %). Tisti, ki pa so, so si izposodili Sen kresne noči, Hči lune, Hotel sem prijete sonce, Bratovščina Sinjega galeba, Moj ata, socialistični kulak, Koča strica Toma, Domen, Majnice, Fulaste pesmi, Robinson Crusoe, Martin Krpan, Oko spomina seže daleč, in sicer zato, ker jih je pritegnila vsebina odlomka, odlomek jim je bil zanimiv, ker so delo imeli za domače branje, pritegnil jih je naslov ...

Graf 20: Kaj pogrešaš v berilih?

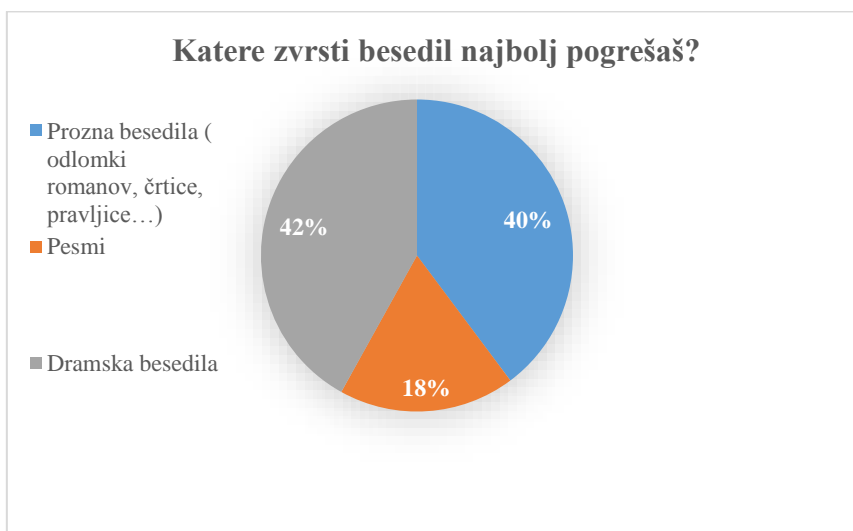
Iz Grafa 20 je razvidno, da največ učencev (52 %) v berilih najbolj pogreša več sodobnih besedil ter več besedil tujih avtorjev (37 %), največ učencev (74 %) pa v berilih najmanj pogreša več snovi in nalog.

Graf 21: Ali se strinjaš s podanimi trditvami?

Graf 21 nam kaže, da se največ učencev (79 %) strinja s trditvijo, da bi berila morala biti že na videz bolj sodobna/privlačna in s trditvijo (70 % učencev), da bi berila morala biti tanjša in lažja, najmanj učencev (19 %) pa se strinja s trditvijo, da berila sploh niso potrebna.

Graf 22: Katere zvrsti besedil najbolj pogrešaš?

Graf 22 kaže, da učenci najbolj pogrešajo dramska besedila (42 %) in prozna besedila (40 %), najmanj učencev (18 %) pa pogreša pesmi kot zvrst besedil v berilih.

7 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Pri pisanju raziskovalne naloge sem razmišljala tudi o družbeni odgovornosti. Menim, da je branje ena tistih dejavnosti, ki človeka spremljajo skozi vse življenje in mu nudi tudi znanje, kakršnega ni mogoče najti na svetovnem spletu. Zato sem preverila, kakšno mnenje imajo učenci 3. VIO o berilih, kako pogosto jih uporabljajo, hkrati sem poskušala na podlagi teh ugotovitev analizirati tudi dejavnike bralnih navad učencev. Kakovostna čtiva mlade izoblikujejo v kritično razmišljujoče, ustvarjalne in razgledane osebnosti, ki pozitivno prispevajo k razvoju lastne države in družbe ter celotnega sveta.

8 SKLEP

Menim, da je zelo pomembno, na kakšen način učenci pridobivajo znanje. Vsebina naj bi jim bila predstavljena na načine, ki jih bodo sprejeli in si z njimi pomagali do znanja.

V tej raziskovalni nalogi sem želela izvedeti mnenje sovrstnikov o berilih in potrditi (ali ovreči) hipoteze, ki sem jih zastavila. S pomočjo anketiranja učencev sedmega, osmega in devetega razreda OŠ sem do rezultatov tudi prišla.

H1: Več učencev berila uporablja samo v šoli kot v šoli in tudi doma.

Podatki kažejo, da več učencev berilo uporablja tako pri pouku kot tudi doma, zato sem to hipotezo ovrgla.

H2: Učenci v berilih pogrešajo več sodobnih besedil in besedil tujih avtorjev.

Ugotovila sem, da bi učenci v berilu res raje prebirali besedila sodobnih in tujih avtorjev, torej se je ta hipoteza izkazala za pravilno.

H3: Učenci po branju besedila v odlomku redko sežejo po celotnem besedilu.

Po podatkih iz grafov sodeč, učenci po prebranem odlomku iz berila redko preberejo celotno delo, zato sem to hipotezo potrdila.

H4: Učenci redko uporabljajo vsebino, ki je dodana umetnostnim besedilom (podatki o avtorju, slovarčkom neznanih besed in literarnoteoretičnimi pojmi).

Podatki kažejo, da učenci vsebine, ki je dodana umetnostnim besedilom, ne uporabljajo pogosto. Ta hipoteza je potrjena.

9 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

9.1 Literatura

Skrivno življenje besed: berilo za 9. razred osnovne šole. Ur. Mojca Honzak idr. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015.

Dober dan, življenje: berilo za 8. razred osnovne šole. Ur. Mojca Honzak idr. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006.

Sreča se mi v pesmi smeje: berilo za 7. razred osnovne šole. Ur. Berta Golob idr. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012.

Priročnik za pouk književnosti v tretjem triletju osnovne šole. Ur. Igor Saksida idr. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.

Sodoben pouk (književnosti) in razlike med učenci. Ur. Milena Kerndl. Murska Sobota: BoMa, 2016.

Književnost: priročnik z vajami. Ur. Mojca Honzak. Ljubljana: Jutro, 1996.

9.2 Viri

Berilo 7, Sreča se mi v pesmi smeje. *Emka.si* <http://www.emka.si/berilo-7-sreca-se-mi-v-pesmi-smeje-ucbenik-za-slovenscino-knjizevnost-v-7-razredu-osnovne-sole/PR/49515>
Pridobljeno 15. 1. 2016.

Berilo 8, Dober dan, življenje. *Emka.si*. <http://www.emka.si/berilo-8-dober-dan-zivljenje-berilo-za-slovenscino-v-8-razredu-osnovne-sole/PR/32921,18366>
Pridobljeno 15. 1. 2016.

Berilo 9, Skrivno življenje besed. *Emka.si*. <http://www.emka.si/berilo-9-skrivno-zivljenje-besed-berilo-za-slovenscino-v-9-razredu-osnovne-sole/PR/1229573>
Pridobljeno 15. 1. 2016.

Rosandić, Dragutin: *Metodika književne vzgoje*. Maribor: Obzorja, 1991.

Saksida, Igor: *Mladinska književnost pri pouku na razredni stopnji osnovne šole*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina. Mojca Poznanovič Jezeršek idr. Ljubljana:

Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011. Način dostopa (URL):

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf Pridobljeno 1. 12. 2016.

10 PRILOGE

ANKETA

Dragi učenec, učenka. Sem učenka 9. razreda OŠ. Z željo, da bi izvedela, kaj meniš o berilih za slovenščino, sem pripravila anketo. Tvoje odgovore potrebujem za raziskovalno nalogo, ki jo izvajam v okviru projekta Mladi za napredek Maribora. Anketa je anonimna in prosim, da dobro razmisliš ter na vprašanja odgovoriš iskreno. Reševanje ti ne bo vzelo veliko časa. Hvala.

1. Spol

- a) Moški
- b) Ženski

2. Kateri razred obiskuješ?

- a) 7.
- b) 8.
- c) 9.

3. Kje se nahaja tvoja šola?

- a) V mestu
- b) Na podeželju

4. Ocena pri slovenščini v lanskem letu?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

5. Ali je berilo za slovenščino tvoj pripomoček za učenje?

- a) Vedno
- b) Pogosto
- c) Redko
- d) Izjemoma
- e) Nikoli

6. Kdaj uporabljaš berilo za slovenščino?

- a) Pri pouku
- b) Pri pouku in tudi doma

7. Kako zanimiva se ti zdijo besedila v njem?

- a) Zelo
- b) Še kar
- c) Nezanimiva

8. Kako razumljiva so zate besedila v berilih za slovenščino?

- a) Popolnoma razumljiva
- b) Večinoma razumljiva
- c) Več je nerazumljivih
- d) Vsa so nerazumljiva

9. Razvrsti najpogostejše vzroke za nerazumevanje besedil od najbolj pogostega (1) do najmanj pogostega (5).

- a) Predolge povedi
- b) Starinski jezik
- c) Nenavadna tema
- d) Zapletena vsebina
- e) Nerazumljive besede

10. Kako si pomagaš pri razumevanju besedila?

	Vedno	Pogosto	Redko	Nikoli
Besedilo večkrat preberem.				
Uporabim razlago pojmov.				
Uporabim dodatno razlago pod besedilom.				
Vprašam sošolca.				
Učitelju postavim vprašanje/vprašanja.				
Čakam na razlago učitelja.				

11. Kaj te k branju besedila v berilu najbolj pritegne?

- a) Naslov
- b) Avtor
- c) Ilustracije
- d) Dolžina
- e) Učiteljeva motivacija
- f) Vsako novo besedilo me pritegne
- g) Nič me ne more pritegniti

12. Kakšna besedila te najbolj pritegnejo?

- a) Daljša
- b) Krajša

13. Ali uporabljaš slovarček manj znanih besed ob robu besedila?

- a) DA, ker vem, da bom to moral znati.
- b) DA, ker me književnost zelo zanima in po njem brskam iz radovednosti.
- c) DA, kadar me nanj opozori učitelj.
- d) NE, to bi mi vzelo preveč časa.
- e) NE, vse nam razloži in narekuje učitelj.
- f) NE, ker vem, da ni potrebno.
- g) Sploh ne vem, da slovarček obstaja.
- h) Drugo.

14. Kako težka se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?

- a) Prelahka
- b) Lahka
- c) Ravno prav zame
- d) Težka
- e) Zelo težka
- f) Sploh jih ne razumem, pretežka

15. Kako koristna se ti zdijo vprašanja in naloge v berilih?

- a) Nujna za učenje in znanje
- b) Zelo koristna

- c) Koristna
- d) Nekoristna

16. Ali uporabljaš življenjepise avtorjev?

- a) DA, ker vem, da bom to moral znati.
- b) DA, ker me zanimajo.
- c) DA, kadar me nanje opozori učitelj.
- d) NE, to bi mi vzelo preveč časa.
- e) NE, zdijo se mi dolgočasni.
- f) NE, ker vem, da ni potrebno.
- g) Sploh ne vem, da življenjepis obstaja.
- h) Drugo.

17. Kako pogosto uporabljaš berila zato, da bi si razložil-a nove literarnoteoretične pojme?

- a) Vedno
- b) Pogosto
- c) Redko
- d) Izjemoma
- e) Nikoli
- f) Sploh ne vem, da so v berilu razloženi

18. Ali učitelj pri obravnavanju posameznega besedila uporablja vprašanja iz berila?

- a) Vedno
- b) Pogosto

- c) Redko
- d) Izjemoma
- e) Nikoli

19. Ali si si kdaj po branju odlomka v berilu izposodil-a knjigo in jo v celoti prebral-a?

- a) Ne
- b) Da

20. Kaj pogrešaš v berilih? Odgovore razporedi od najbolj pogrešam (1) do najmanj pogrešam (5).

Več snovi in nalog.

Več sodobnih besedil.

Več besedil tujih avtorjev.

Več besedil na sploh.

21. Ali se strinjaš s podanimi trditvami?

DA   NE

Berila bi rad uporabljal kot delovni zvezek-vanje bi reševal naloge.

Berila bi morala biti tanjša in lažja.

Beril ne potrebujemo.

Berila bi morala biti že na videz bolj sodobna/privlačna.

22. Katere zvrsti besedil najbolj pogrešaš?

- a) Prozna besedila (odlomki romanov, črtice, pravljice...)
- b) Pesmi
- c) Dramska besedila